

NOVA UČNA KNJIGA O
FITOCENOLOGIJI

Dr. Vitomir STEFANOVIĆ: Fitocenologija sa pregledom šumskih fitocenoza Jugoslavije. Izdala založba IGKRO »Svjetlost«, OOUR Zavod za udžbenike, Sarajevo, 1977. Knjiga ima 283 strani s 86 slikami in diagrami ter 27 tabelami značilnih zeliščnih vrst gozdnih fitocenz.

V zadnjem času smo dobili zaporedoma dva nova učbenika fitocenologije za gozdarje. Konec leta 1976 je izšel prvi, zagrebškega rednega profesorja dr. Djura RAUŠA: Šumarska fitocenologija (skripta), drugi je bil izdan v začetku letošnjega leta, in ga je napisal redni profesor sarajevske gozdarske fakultete dr. Vitomir STEFANOVIĆ: Fitocenologija sa pregledom šumskih fitocenoza Jugoslavije. Poročati želimo o zadnjem, ki sta ga pred izidom ocenila ugledna jugoslovanska fitocenologa prof. dr. Branislav JOVANOVIĆ iz Beograda in akademik prof. Hans EM iz Skopja.

Vsebina učbenika je razdeljena na tri glavne dele: uvod, obči del, ki ima sedem poglavij in posebni del z zadnjim osmim poglavjem. Knjiga je opremljena s 27 tabelami zelišč, značilnih za gozdne fitocenoze, bogato literaturo, seznamom pojmov in imeni avtorjev ter kazalom. Avtor nas v kratkem jedrnatem uvodu seznanja, kaj je fitocenologija in kaj so njene naloge, opiše njen zgodovinski razvoj v svetu, Evropi in pri nas ter našteva posamezne znanosti, ki jo teoretično preučujejo npr. o gradnji in sestavi fitocenoze, njeni ekologiji, razprostranjenosti, zgodovini, razvoju idr.

V splošnem delu dr. V. STEFANOVIĆ sistematično, metodološko in didaktično pravilno razporeja in razlaga snov tako, da je pazljivemu in prizadevnemu bralcu vsebina jasna. Začenja z razlago o osnovnih pojmihi biocenoze ali naravni življenjski skupnosti rastlin in živali, zlasti poudarja naravni fenomen — gozd kot pose-

ben ekosistem ali biogeocenozo. Drugo poglavje zajema strukturo in fiziognomijo fitocenoze, kjer pojasnjuje metodo preučevanja vegetacije po srednjeevropski, standardni ali züriško-montpellijski šoli (Braun-Blanqueta). Obširno, toda pomembno je tretje poglavje, kjer avtor nanaša vrsto ekoloških dejavnikov, abiotske in biotske narave, ki delujejo na fitocenozo in rastišče. Dokaj prostora je pisec namenil sindinamiki fitocenoze v naslednjem četrtem poglavju, kjer se opira na spoznanja tujih in domačih znanstvenikov, zlasti J. BRAUN-BLANQUETA, F. E. CLEMENTSA, S. STANKOVIĆA in drugih. Le mimogrede omenja nastanek in preteklost fitocenz (sinhronologija) in palinološka raziskovanja v petem poglavju. Predzadnje, šesto poglavje je posvetil posebni znanstveni veji, o razširjenosti posameznih vegetacijskih združb — sinhorologiji. Tu seznanja bralca poleg osnov o arealih združb, še o flornih elementih, ki se pojavljajo pri nas, vegetacijskih področjih Evrope, kjer poleg regij našteva še province. S posebnim poudarkom govori avtor o horizontalni in vertikalni porazdelitvi, gozdne vegetacije v Jugoslaviji, kjer nazorno prikazuje z ustreznimi kartami izsledke J. BRAUN-BLANQUETA, I. HORVATA in P. FUKAREKA. V zadnjem, sedmem poglavju splošnega dela, ki mu je dal naslov Klasifikacija fitocenz, najprej našteva in opisuje fitocenološke šole, nato pa poda osnove sintaksonomije po standardni metodi.

Posebni del zajema eno samo, osmo, poglavje, ki je posvečeno pregledu gozdnih fitocenz Jugoslavije. V pregledu gozdnih fitocenz Jugoslavije avtor predstavi najbolj pomembne in razprostranjene gozdove, ki pripadajo 24. zvezam in 7. razredom, začevši od gozdov našega sredozemlja do gozdov in grmišč v notranjosti dežele. Poglavje je zanimivo, saj dobi bralec dokaj dober pogled prek gozdne vegetacije Jugoslavije. Avtor ni mogel uvrstiti še mnoge druge, za posamezna fitogeografska področja zanimive gozdne

združbe, kajti v tem primeru bi mu knjiga narasla čez mero. Vidimo pa, da je v veliki meri ostal zvest zanesljivemu standardnemu konceptu, ki bi mu sicer v današnjem času lahko očitali konservativnost. Toda ker gre za učno knjigo, so poenostavitve (klasični koncept) nujne.

Nazadnje moramo žal ugotoviti, da sta tisk in izbira papirja slaba. Tako ne pridejo fotografije različnih aspektov fitocenoz do polne veljave, saj so nekatere slike skoraj nevidljive, za kar seveda ni kriv avtor.

Avtorju moramo pritrditi, da se je odločil za zanesljivo in preizkušeno standardno metodo pisanja učne knjige, ki zajema klasično snov, s katero mora biti seznanjen mlad raziskovalec fitocenolog ali študent. Knjiga je vsekakor nov kamen v mozaiku poznavanja teorije fitocenologije ter dober učni pripomoček, oziroma šolski učbenik, ki nam jih v tej panogi pri- manjkuje.

dr. Mitja Zupančič

DRUŠTVENE VESTI

IX. ŠUMARIJADA — SARAJEVO 1977

Organizatorji letošnje Šumarijade so bili Sarajevčani. Udeležili so se je študenti petih jugoslovanskih fakultet za gozdarstvo in lesarstvo. Športna tekmovanja so trajala od 21. do 23. aprila. (Lani so bili organizatorji Ljubljancani). Organizacija je bila odlična in je odraz dobrega delovanja ZSMS. Prihodnje leto bo tekmovanje v Makedoniji. Makedonci so obljubili, da se bodo potrudili za dobro organizacijo.

Na otvoritveni slovesnosti so nas seznanili z delovanjem sarajevske gozdarske fakultete. Tudi pri njih, kot povsod po Jugoslaviji, uvajajo sprotne študij. Fakulteta ima samo gozdarski oddelek. Zanimanje za tovrstni študij je sicer veliko, saj se v prvi letnik vpiše vsako leto okoli 170 študentov. Vse prostore imajo v eni sami stavbi, za fakultetnim poslopjem pa imajo igrišča za košarko, nogomet in odbojko. Tako imajo študentje veliko možnosti za treniranje in rekreacijo. Športu posvečajo Sarajevčani sploh veliko pozornost. Njihov cilj je, da bi znal vsak njihov študent plavati in smučati. V prvem letniku študija se vsi udeležijo plavalnega tečaja na morju, v tretjem letniku pa imajo desetdnevni smučarski tečaj na Jahorini. Imajo tudi klubski prostor, kjer točijo brezalkoholne pijače in predvajajo glasbo.

Cilj Šumarijade je, da bi se srečali bodoči poklicni kolegi iz vse Jugoslavije. Izmenjajo lahko izkušnje in se pomenijo o težavah, ki jih imajo pri študiju. V središču srečanja je športno tekmovanje. V Sarajevu so se pomerili v osmih disciplinah: nogometu, rokometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, streljanju, orientaciji in šahu. Prvo mesto v skupni uvrstitvi so zasedli predstavniki Beograda, drugo ekipa iz Sarajeva, tretje Zagrebčani, četrto Ljubljancani in peto ekipa iz Skoplja.

Največ smo pričakovali od ljubljankih odbojkarjev. Ekipa je igrala skladno, igra je bila kvalitetna. Premagali so ekipo Beograda, ki je predstavljala najostrejšega nasprotnika. Poleg znanja je pogoj za uspeh tudi sreča, ki tokrat ni bila na strani Ljubljancanov. Osvojili so tretje mesto, tako kot košarkarji. Zadnjo tekmo so igrali z domačini — Sarajevčani. Obe ekipi sta imeli velik tabor navijačev. Za domačine so navijali tudi učenci bližnje osnovne šole. No, zmagala je ekipa Sarajeva. Nogometaši so tekmovali v najhujši konkurenci.

Z naravo je bilo najbolj povezano tekmovanje v orientaciji. Ekipe so odpeljali na okrog 1000 metrov visok Trebevič pri Sarajevu. Vsi so dobili podatke o legi kontrolnih